

8. KORTRIJK

1231/264. Le S(eigneu)r de Gruuthuuse

Dit betreft Jan van Gruuthuuse, zoon van Jan, heer van Avelgem (+1395) en Agnes van Mortagne (x 1389-90), erfdochter van Spiere (zij was een eerste maal gehuwd met Geraard van Halewijn, heer van Lichtervelde die + ca 1386).

Hij was heer van Gruuthuuse. Het "gruterecht" was een belasting geheven op het bier gebrouwd in Brugge en het Vrije. Het huis te Brugge waar die belasting werd betaald kreeg de naam "Gruuthuys" (het tegenwoordige Gruuthuuse-museum). De familie, die oorspronkelijk 'van Brugge' heette, kreeg er een nieuwe naam 'van Gruuthuuse' door. Hij was ook nog heer van Spiere, Oostkamp, Tielt ten Hove en Avelgem en raadsheer van Philips de Goede.

Hij huwde Maria (of Margareta) van Steenuize, vrouwe van Avelgem en erfdochter van Steenuize. Hun zoon was de gekende Lodewijk van Brugge, heer van Gruuthuuse.

Bronnen: G. GESQUIERE, *De Roede van Tielt*, 1982, pp. 330-331. - R. CASTELAIN, 'De heren van Spiere', 2004, i.h.b. p. 299.

1232/265. Le S(eigneu)r de Halewijn

Dit betreft Jan van Halewijn, zoon van Wouter (+ 1415), heer van Halewijn en Watervliet en Petronella van Saint-Omer, vrouwe van Piennes, Borre en Beaurepaire. Hij was ridder en heer van Halewijn en Piennes, raadsheer en kamerheer van Philips de Goede, hertog van Bourgondië. Hij verenigde de heerlijkheden van de proosdij, la Marie en Le Becque te Halluin.

Hij huwde Jacoba van Gistel, vrouwe van Lauwe, dochter van de heer van Ekelsbeke. Hij overleed op 21 november 1440 of 11 december 1441 (al naar gelang de bron) en werd begraven te Halluin.

Hij was de vader van Wouter (nr. 1243a/276), Perceval (nr. 1243b/277) en Joos van Halewijn (nr. 1243c/277bis).

Grafschrift: In de kerk van Halluin in het koor onder een koperen grafplaat met afbeelding van een gewapende man: *Chy gist Jehan s(eigneu)r de Hallewin, de Lauwe et de Rolleghem, conseiller et chambellan de mon très redoubté s(ei)g(neu)r M. le duc de Bourgogne, de Brabant et comte de Flandres, qui trespassa l'an 1441, le 11 décembre. Et aussy gist ichy dame Jacqueline de Ghisteltes, sa compagne, dame desdits lieux, qui trespassa le 2 de janvier 1451.*

(een Vlaamse versie van dit grafschrift vindt men in: H. DE LIMBURG-STIRUM, *Le chambellan ...*, p. CVI. Zijn overlijdensdatum is daar: *den XXI in Novembre MCCCCXL*.)

Bronnen: J. GAILLIARD, *Bruges et le Franc*, 1857-64, I, p. 217. - TH. LEURIDAN, *Statistique féodale ... Nord*, 1898-1901, *Le Ferrain*, pp. 122-125. - DE BÉTHUNE, *Épitaphes et monuments...*, 1900, p. 269 (21 november 1440, grafschriftenboek Malotau: 11 december 1441). - A.-M. COULON, *Histoire de Halluin*, 1904, pp. 142-144. - TH. LEURIDAN, *Épigraphie du Nord*, 1906, p. 1271. - A. VANHOVE, 'Essai de statistique féodale de la Flandre maritime, 1e partie: la châtellenie de Cassel, la Motte-au-Bois (et le) territoire de Merville', 1932, p. 261.

1233/266. Le S(eigneu)r de Lichtervelde

Dit is Joos van Heule, zoon van Rogier Boetelin, heer van Heule en Maria van Nevele. De kinderen van Rogier en Maria van Nevele erfden elk verschillende heerlijkheden. Joos van Heule, de oudste zoon, werd door zijn moeder aangeërfd in Lichtervelde. Na het overlijden van Joos, werd zijn broer Jan, heer van Lichtervelde.

Hij huwde met Jacoba van Maldegem, die overleed omstreeks 1446.

Hij was een broer van Rogier Boetelin, heer van Heule (nr. 1244/278), Jan van Heule (nr. 1245/279) en Colaert van Heule (nr. 1302/345).

Bronnen: I. VAN STEENKISTE, *Proef eener geschiedenis der gemeente Heule*, 1889, i.h.b. pp. 16-19. - J. DE CUYPER, 'Willem van Heule, heer van Hoog-Mosscher ...', 1981, pp. 57-58. - E. WARLOP, *Inventaris van het Fonds d'Ennetières*, 1981, p. 87.

1234/267. Messire Gerard de Ghistelle

Dit is Geraard van Gistel, heer van Beveren-Leie en Oeselgem.

In 1440-42 kocht hij van Roeland van Uitkerke de dorpsheerlijkheid van Oeselgem ((nr. 979/003)?, die deze heerlijkheid in 1403-05 van zijn moeder geërfd zou hebben). In 1442-44 kocht hij de heerlijkheid Te Venissien van Jacob Scaec.

Hij was baljuw van de kasselrij Kortrijk van 19 februari 1436 tot 18 juni 1444 en van Gent van 11 maart 1450 tot 15 augustus 1451 en in dat laatste jaar ook nog van 1 tot 28 oktober (in zijn Gentse periode werd hij expliciet heer van Beveren en Oeselgem genoemd). In 1444 werd hij raadsheer bij de Raad van Vlaanderen. Dat hij in 1450 baljuw van Gent werd moet wel betekenen dat Philips de Goede in hem een groot vertrouwen had, gezien de dan al erg gespannen betrekkingen tussen de hertog en die stad.

Hij huwde met Adelheid (Alice) de Walcourt, dochter van Jan. Zij overleed op 12 juni 1448. Hij huwde een tweede maal met Margareta de Crequy,

dochter van Filips, heer van Cressin, die hem overleefde.

Hij overleed op 11 juli 1452. Hij werd met zijn eerste echtgenote begraven onder grafsteen in de kerk van Beveren-Leie. De steen overleefde de vernieling van de kerk in 1940 en werd na een verblijf van enkele decennia op het kerkhof in het zijportaal van de nieuwgebouwde kerk ondergebracht.

Opmerking: Wie de ouders zijn van Geraard van Gistel en hoe hij verwant is aan de uitgebreide familie van Gistel is niet achterhaald. In de bijdrage van M. DEBROUWERE & E. DUCATTEUW wordt gesuggereerd dat Geraard van Gistel een broer of zoon zou zijn van een Lodewijk van Gistel die reeds in 1396 (bevestigd door denombrement) gehuwd was met een Elizabeth van Steenhuize. Aan die